

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศไทยต้องประสบปัญหาสังคมมากมายหลายด้าน ปัญหาร้ายแรงปัญหาหนึ่งที่จำเป็นต้องหาทางแก้ไขโดยรีบด่วนก็คือ ปัญหาต่าง ๆ ที่สืบเนื่องจากปัญหาทางเพศ ซึ่งได้แก่

1. ปัญหาอาชญากรรม เป็นปัญหาที่มีความรุนแรงปัญหาหนึ่งของสังคมไทย มีส่วนทำลายชีวิต ทรัพย์สิน และความสงบสุขของประชาชนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรมทางเพศ นับว่าเป็นภัยร้ายแรงที่สุดอย่างหนึ่งของสังคมและนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น จะสังเกตให้เห็นได้จากข่าวอาชญากรรมทางเสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น โจรที่ค้นวิญญู หนังสือพิมพ์ จะมีข่าวอาชญากรรมทางเพศเกิดขึ้นทุกวัน ที่รุนแรงมาก ได้แก่ ข่าวการข่มขืนแล้วฆ่า จากสถิติปัญหาอาชญากรรมทางเพศในปี 2529 (กรมตำรวจ 2529 : 2) ปรากฏว่า คดีความผิดเกี่ยวกับเพศมีสูงกว่าคดีประเภทอื่น ยกเว้นคดีลักทรัพย์และคดีความผิดจรรยาบรรณ พบवारอหละ 70 ของผู้ก่ออาชญากรรมทางเพศเป็นวัยรุ่น ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับต่ำ

2. ปัญหาแกมโรค จากรายงานสถิติการควบคุมแกมโรคของกองแกมโรค กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข ปรากฏว่า ในปีงบประมาณ 2510 (2510 : อักสำเนา) ผู้ป่วยแกมโรคมีจำนวน 61,700 คน ในปีงบประมาณ 2519 (2519 : อักสำเนา) เพิ่มจำนวนเป็น 300,798 คน และในปีงบประมาณ 2530 (2530 : อักสำเนา) เพิ่มขึ้นเป็น 401,406 คน ในจำนวนนี้มีผู้ป่วยที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี จำนวน 91,030 คน สถิติดังกล่าวยังแสดงให้เห็นอีกว่า ผู้ป่วยเป็นแกมโรคมีทุกอาชีพทุกเพศและที่สำคัญที่สุด นักเรียน นักศึกษาทั้งชายและหญิง มีอัตราสูงมากขึ้น และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี โดยไม่รู้วิธีจะป้องกันโรคนี้ด้วย

3. ปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์นอกสมรส ปัญหานี้เพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี คงจะเห็นได้จากสถิติที่ถูกลบทิ้งในหนังสือ พ.ศ. 2511-2521 สตรีที่ถูกลบทิ้งซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีถึง 37.1 % และในจำนวนนี้ยังอยู่ในวัยเรียนถึงร้อยละ 32.7 (สุทร เกิดสว่าง 2524 : 110-111) ในสถาบันการศึกษา ผู้ใดก็ตามที่ตั้งครรภ์ระหว่างเรียนจะต้องอับอายเพื่อนและจะต้องถูกไล่ออกจากโรงเรียน ทั้งนี้เป็นบทลงโทษอันหนึ่งของสังคมไทยที่บังคับให้เด็กสาวที่ประสบปัญหาต้องหาทางออกโดยการทำแท้ง ซึ่งมีอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ หรืออาจถึงเสียชีวิตได้ทำให้เสียอนาคต เสียเงินทอง เสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลไปด้วย

4. โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง หรือโรคเอดส์ (AIDS) เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส HTLV-III (Human T-Lymphotropic Retrovirus Type III) เป็นไวรัสที่อาศัยเม็กลีเซลล์ขาวชนิดลิมโฟซัยท์ภายในร่างกายสำหรับการเจริญเติบโต ซึ่งมีผลทำให้ร่างกายมีภูมิต้านทานเสื่อมลงจนทำให้เกิดโรคต่างๆ ได้ง่ายกว่าคนธรรมดา จากการศึกษาพบว่าผู้ที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ ร้อยละ 70-75 ของผู้ป่วยโรคเอดส์อยู่ในหมู่คนที่พบพฤติกรรมรักร่วมเพศ หรือเกย์ อีกร้อยละ 18-20 ของผู้ป่วยโรคเอดส์พบในหมู่ผู้ที่ศึกษาเพศศึกษาใช้เข็มฉีดยาร่วมกันในการฉีดยาเสพติดเข้าเส้นเลือดตัวเอง นอกจากนี้ยังพบในหญิงชายที่มีคู่นอนหรือมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ เป็นโรคเอดส์ (ประพันธ์ ภาณุภาค 2528 : 19) ซึ่งในปัจจุบันยังไม่พบวิธีการรักษาโรคนี้ให้หายได้ ผู้ป่วยที่เป็นโรคนี้อาจต้องตายในที่สุด

5. ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ เช่น นักเรียน นิสิตนักศึกษา จะเห็นได้ว่ามีการแสดงพฤติกรรมความสัมพันธ์ทางเพศอย่างเปิดเผย นับตั้งแต่การจับมือตอกตัวกัน กอดจูบกัน การแสดงพฤติกรรมดังกล่าวกระทำทั้งในที่ลับตาคนและในที่สาธารณะ เช่น ในสวนสาธารณะ ในโรงภาพยนตร์ ในร้านอาหาร ในรถประจำทาง ในคิสโกเชต หรือแม้แต่ในสถานศึกษา เป็นต้น จากสภาพการดังกล่าวทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างค่านิยมของคนรุ่นเก่ากับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ คนรุ่นเก่าต้องการรักษาวัฒนธรรมเก่าไว้ ในขณะที่คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่าของการเปลี่ยนแปลงตามอย่างวัฒนธรรมตะวันตก ความไม่ผสมกลมกลืนระหว่างค่านิยม หรือความไม่สอดคล้องกันของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จึงทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา (ลักคา กิติวิภาต และคณะ 2522 : 1)

สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและผลร้ายจากพฤติกรรมทางเพศดังกล่าวมาแล้วนั้น บุคคลหลายฝ่ายลงความเห็นว่าเป็นที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่อง

เทศน์เอง จะเห็นได้ว่าปัญหาต่างเหล่านี้มักจะพบในหมู่วัยรุ่น ทั้งนี้เพราะเด็กไทยในปัจจุบันยังคงอยู่ในลักษณะที่ผูกพันกับความรู้ ความสนใจเรื่องเพศจากผู้ใหญ่ทั้งในครอบครัวและในโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดต่อความต้องการตามธรรมชาติของเด็กเป็นอย่างมาก เนื่องจากมนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศมาตั้งแต่เด็กแล้ว (เจลีชว บุรีภักดี 2520 : 44) ยิ่งเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นความสนใจในเรื่องเพศก็จะเด่นชัดขึ้น เพราะเป็นวัยที่ร่างกายทุกส่วนเจริญเติบโตเต็มที่ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ซึ่งจะช่วยกระตุ้นใหม่ความรู้สึกล่อเพศตรงข้าม วัยรุ่นจะมีอารมณ์รุนแรง อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลองเรื่องเพศ ดังนั้นการปิดบังก็จะไม่สามารถผูกพันความอยากรู้อยากเห็นของเด็กได้ และในปัจจุบันแหล่งความรู้ที่นับว่ามีอิทธิพล และเป็นแหล่งใหญ่เกี่ยวกับความรู้ทางเพศของวัยรุ่น คือ กลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ยังได้รับความรู้จากหนังสือ ตลอดจนสื่อมวลชน อินเทอร์เน็ต วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์และแผ่นภาพต่าง ๆ ซึ่งมักเป็นไปในทางยั่วยุ กามารมณ์ หรือไม่ก็เป็นความรู้และประสบการณ์ที่ดูบางฉาบฉวย (สุชาติ โสภประยูร 2514 : 69) ความรู้และประสบการณ์เหล่านี้จะสะสมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะระบายออกมาในรูปของปัญหาต่าง ๆ การให้เด็กได้รับการศึกษาเกี่ยวกับเพศอย่างถูกต้อง จะเป็นวิธีทางที่แก้ไขและป้องกันปัญหาทางเพศได้

ในปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมและวิทยาศาสตร์ได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย จึงมีผู้เล็งเห็นความสำคัญของเพศศึกษาโดยจัดให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน นายแพทย์หลายท่านมีความเห็นกันว่า ควรสอนเพศศึกษาในโรงเรียนเพื่อเตรียมเด็กให้มีความรู้ที่จะต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องเพศและแก้ไขได้ถูกต้อง (นิคยา เทหาย 2515 : 13) ในขณะนั้นเรื่องเพศศึกษาซึ่งปรากฏในหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำลังใช้อยู่ในปัจจุบันค่อนข้างจะเป็นวิทยาศาสตร์ (เอกวิทย์ ๗ ๓๒๔ : 5) คณะผู้จัดทำหลักสูตรชีววิทยาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของ สสท. จึงได้นำความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษามาสอดแทรกไว้ในหลักสูตรชีววิทยา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยกำหนดให้นักเรียนได้เรียนอยู่แล้ว เช่น การสืบพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต การคุมกำเนิด กำเนิดของสิ่งมีชีวิตและการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม เป็นต้น โดยไม่แยกศึกษาเป็นวิชาเพศศึกษาโดยตรง

จากลักษณะของปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการให้ความรู้ทางเพศศึกษาแก่เยาวชนของชาติ อาจไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตได้อย่างเต็มที่ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรับแก้ไขและป้องกันปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่น

และวิธีการที่จะแก้ไขและป้องกันเกี่ยวกับเรื่องเพศนั้นจะต้องให้เด็กได้รับความรู้เรื่องเพศโดยเปิดสอนวิชาเพศศึกษา เพราะวิชาเพศศึกษาจะช่วยให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาได้อย่างถูกต้อง (เพิ่มสิริ บุญสิงห์ 2522 : 23) ทั้งยังช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องเพศ และรู้จักตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องเพศได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสม ซึ่งการวิจัยว่าหลักสูตรชีววิทยาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 มีขอบเขตเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลในตำราที่เกี่ยวกับเพศศึกษาว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร ควรเพิ่มเติมแก้ไขอย่างไร ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรชีววิทยา และการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาทางด้านเพศศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูชีววิทยาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการเรียนการสอนเพศศึกษาในวิชาชีววิทยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูชายและครูหญิงที่มีต่อการเรียนการสอนเพศศึกษาในวิชาชีววิทยา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการเรียนการสอนเพศศึกษาในวิชาชีววิทยา
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูชีววิทยาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการเรียนการสอนเพศศึกษาในวิชาชีววิทยา

สมมติฐานการวิจัย

จากผลการวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน เช่น ของดวงจิต ชูพันธุ์ (2518 : 25) ซึ่งศึกษาเรื่อง "ความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง" พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้พื้นฐานเรื่องเพศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ศิริวรรณ ศิริบุญ (2523 : 54) ซึ่งศึกษาเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของครูมัธยมศึกษาตอนประถมศึกษา ศึกษาเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6" พบว่าครูมัธยมศึกษาชายและครูมัธยมศึกษาหญิงมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติต่อเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัวและเพศศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญที่ระดับ .05 จิตทยา ไททยกุล (2524 : 77) ซึ่งศึกษาเรื่อง "ความรู้และความคิดเห็นของพนักงานที่กำลังศึกษาในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 และระดับ 4 ในโรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา" พบว่า พนักงานชายและพนักงานหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ จงกล นาฬิรฎู (2526 : 99) ซึ่งศึกษาเรื่อง "ความสนใจทางด้านเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนทดลอง กรุงเทพมหานคร" พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสนใจทางด้านเพศศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผู้วิจัยขอตั้งสมมติฐานว่า

1. ความคิดเห็นของครูชายและครูหญิงที่มีต่อการเรียนการสอนเพศศึกษาในวิชาชีววิทยาไม่แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการเรียนการสอนเพศศึกษาในวิชาชีววิทยาไม่แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของครูชีววิทยาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการเรียนการสอนเพศศึกษาในวิชาชีววิทยาไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูชีววิทยาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อตกลงเบื้องต้น

คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นคำตอบที่จริงจัง และด้วยความเต็มใจ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่แสดงออกในแบบสอบถาม จะไม่มีการตัดสินว่าถูกต้องหรือไม่
2. ครู หมายถึง ครูประจำการซึ่งกำลังสอนวิชาชีววิทยาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ในโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2528

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ที่เลือกเรียนวิชาชีววิทยา ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2528

4. เพศศึกษา หมายถึง การศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศทั้งทางด้านชีววิทยา จิตวิทยา สังคม และสุขวิทยา ไปประสมประสานในการดำเนินชีวิตของตนเองและ เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะแก้ปัญหาของชีวิตซึ่งมีเพศเป็นส่วนประกอบทั้งในปัจจุบันและอนาคต

5. การเรียนการสอนเพศศึกษาในวิชาชีววิทยา หมายถึง การเรียนการสอนเพศศึกษา ซึ่งดำเนินไปตามหลักสูตรชีววิทยาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปีพุทธศักราช 2524 ของ สสท. ในด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพศศึกษาในวิชาชีววิทยา
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจจะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพศศึกษาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย